

6410187 ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ		
ΤΜΗΜΑ	ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΟ		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	6410187	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Ζ'
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΠΡΑΓΜΑΤΟΛΟΓΙΑ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	5
Προσθέστε σειρές αν χρειαστεί. Η οργάνωση διδασκαλίας και οι διδακτικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται περιγράφονται αναλυτικά στο (δ).			
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ γενικού υποβάθρου, ειδικού υποβάθρου, ειδίκευσης γενικών γνώσεων, ανάπτυξης δεξιοτήτων	ΕΙΔΙΚΟΥ ΥΠΟΒΑΘΡΟΥ		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	ΓΑΛΛΙΚΑ		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΝΑΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)	https://eclass.uoa.gr/courses/FRL453/		

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Περιγράφονται τα μαθησιακά αποτελέσματα του μαθήματος οι συγκεκριμένες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες καταλλήλου επιπέδου που θα αποκτήσουν οι φοιτητές μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συμβουλευτείτε το Παράρτημα Α

- Περιγραφή του Επιπέδου των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων για κάθε ένα κύκλο σπουδών σύμφωνα με το Πλαίσιο Προσόντων του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης
- Περιγραφικοί Δείκτες Επιπέδων 6, 7 & 8 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων Διά Βίου Μάθησης και το Παράρτημα Β
- Περιληπτικός Οδηγός συγγραφής Μαθησιακών Αποτελεσμάτων

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος, οι φοιτητές/τριες αναμένεται να:

- Διακρίνουν τη διαφορά ανάμεσα στην πρόταση (παραδοσιακή γραμματική περιγραφή) και το εκφώνημα (μελέτη της γλωσσικής χρήσης σε επικοινωνιακά και κοινωνιο-πολιτισμικά συμφραζόμενα).
- Αναγνωρίζουν και αναλύουν τα στοιχεία της δείξης (πρόσωπα, χρόνο, χώρο) που συνδέουν ένα γαλλικό εκφώνημα με το επικοινωνιακό πλαίσιο παραγωγής και ερμηνείας του.
- Αναλύουν το σχήμα της επικοινωνίας (από τον Jakobson στην Kerbrat-Orecchioni), συνειδητοποιώντας ότι η συνεννόηση επιτυγχάνεται κυρίως ως μερική αλληλοκατανόηση, καθώς οι κοινωνικές, πολιτισμικές και υποκειμενικές αναφορές των ομιλητών/τριών επηρεάζουν την παραγωγή και ερμηνεία όσων λέγονται.
- Κατανοούν τη γλώσσα ως μορφή κοινωνικής δράσης, μαθαίνοντας να κατηγοριοποιούν τις διάφορες γλωσσικές πράξεις ανάλογα με την επικοινωνιακή πρόθεση του ομιλούντος και τον σκοπούμενο αντίκτυπο στον αποδέκτη.

- Εντοπίζουν και ερμηνεύουν τις πλάγιες γλωσσικές πράξεις, μαθαίνοντας να αναζητούν το σκοπούμενο νόημα πίσω από τις έμμεσες (συμβατικοποιημένες ή μη) διατυπώσεις του στη γαλλική και την ελληνική γλώσσα.
- Εντοπίζουν τις προϋποθέσεις που θεωρούνται συχνά δεδομένες σε μια συζήτηση χωρίς να αποτελούν αντικείμενο ρητής αναφοράς.
- Εφαρμόζουν την Αρχή της Συνεργασίας και τα Συνομιλιακά Αξιώματα για να εξηγήσουν πώς επιτυγχάνεται η συνεννόηση μεταξύ των ομιλητών/τριών.
- Αναλύουν συνομιλιακά υπονοήματα και εξηγούν πώς παράγεται νόημα, όταν η Αρχή της Συνεργασίας και τα Συνομιλιακά Αξιώματα φαίνεται εκ πρώτης όψεως να παραβιάζονται.
- Αξιολογούν την ευγένεια, με τις πολιτισμικές της ιδιαιτερότητες, ως μέσο διαχείρισης των κοινωνικών σχέσεων και της δημόσιας εικόνας των ομιλητών/τριών.
- Αποκωδικοποιούν τη στρατηγική του λόγου σε επαγγελματικά περιβάλλοντα (π.χ. πολιτική, διαφήμιση), εντοπίζοντας υπόρρητα μηνύματα και επικοινωνιακές τακτικές.
- Μουσούνται στη διαχείριση επικοινωνιακών κρίσεων και παρεξηγήσεων ως φαινομένων σύμφυτων με την ανθρώπινη επικοινωνία.
- Εντοπίζουν την πηγή πραγματολογικών αστοχιών κατά τη χρήση της γλώσσας και μιλούν σε στρατηγικές διαμεσολάβησης που απαιτούν πραγματολογική επάρκεια και κοινωνιογλωσσική ευαισθησία (π.χ. κατά την επαγγελματική επικοινωνία και τις διαπολιτισμικές επαφές).
- Αποκτούν γνώσεις, ώστε να προσεγγίσουν τη διδακτική, τη μεταφραστική πράξη και τη διερμηνεία, λαμβάνοντας υπόψη επικοινωνιακές ιδιαιτερότητες που άπτονται της κοινωνικής χρήσης της γαλλικής και της ελληνικής γλώσσας.
- Μεταφέρουν εξειδικευμένες πραγματολογικές έννοιες με τρόπο εύληπτο, ευσύνοπτο και σαφή, τόσο σε ειδικούς όσο και σε μη ειδικούς, για τη διάχυση της γνώσης για τη γλώσσα και την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών	Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις	Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
Λήψη αποφάσεων	Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον
Αυτόνομη εργασία	Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
Ομαδική εργασία	Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
Εργασία σε διεθνές περιβάλλον	Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον	
Παράγωγή νέων ερευνητικών ιδεών	Άλλες...
	

- Ικανότητα ιεράρχησης και οργάνωσης δεδομένων και πληροφοριών
- Λήψη αποφάσεων
- Αυτόνομη εργασία
- Ομαδική εργασία
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και προώθηση της πολυγλωσσίας και πολυπολιτισμικότητας
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης
- Σχεδιασμός και διαχείριση (μικρής κλίμακας) έρευνας
- Αυτόνομη μάθηση, ανάπτυξη διερευνητικής ικανότητας

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα αποτελεί εισαγωγή στην Πραγματολογία, κλάδο των επιστημών της γλώσσας που μελετά τη γλωσσική χρήση εντός κοινωνικών και πολιτισμικών συμφραζομένων και συγκεκριμένων επικοινωνιακών περιστάσεων. Η πραγματολογική προσέγγιση εστιάζει στο τι εννοούν οι ομιλητές όταν παράγουν λόγο σε πραγματικές συνθήκες επικοινωνίας και, αντίστοιχα, στο πώς ερμηνεύουν

τον λόγο των άλλων. Αφετηρία του μαθήματος αποτελεί η θεμελιώδης διάκριση μεταξύ πρότασης και εκφώνηματος. Στη συνέχεια, εξετάζεται πώς οι ομιλητές εγγράφουν στον λόγο την επικοινωνιακή τους πρόθεση (θεωρία λεκτικών πράξεων), καθώς και τις διάφορες παραμέτρους της επικοινωνιακής περίστασης (πρόσωπα, χρόνο, τόπο), όπως αυτές εκφράζονται μέσω της δείξης. Έπειτα, ακολουθεί η μελέτη της ανθρώπινης επικοινωνίας μέσα από την αρχή της συνεργασίας και τα αντίστοιχα συνομιλιακά αξιώματα, ενώ εξετάζονται και οι λιγότερο εμφανείς όψεις αυτής που υπερβαίνουν τα ρητά εκπεφρασμένα (υπόρρητες προϋποθέσεις και συνομιλιακά υπονοήματα). Έμφαση δίνεται στην επιτέλεση των γλωσσικών πράξεων κατά την προφορική διεπίδραση, με παραδειγματική αναφορά σε αποσπάσματα από σώματα κειμένων. Τέλος, γίνεται εισαγωγή στην πραγματολογική θεωρία της ευγένειας και μελετώνται οι ποικίλες, ανά περιεχόμενο, γλωσσικές πραγματώσεις του αιτήματος στη γαλλική γλώσσα.

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i>	Πρόσωπο με πρόσωπο εκπαίδευση	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i>	Χρήση ΤΠΕ στη διδασκαλία (ηλεκτρονικές παρουσιάσεις, βίντεο, ψηφιοποιημένα προφορικά σώματα κειμένων), ψηφιακό ακαδημαϊκό περιβάλλον (συν)εργασίας (ekpa e-class).	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης σύμφωνα με τις αρχές του ECTS</i>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	27
	Διαδραστική διδασκαλία	9
	Μελέτη βιβλιογραφίας	40
	Συγγραφή εργασίας κατόπιν άσκησης πεδίου	13
	Προετοιμασία για τελική εξέταση	33
	Φροντιστήριο	3
	Σύνολο Μαθήματος	125 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i> <i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i>	Τελική γραπτή εξέταση που περιλαμβάνει: Ερωτήσεις σύντομης απάντησης Ερωτήσεις ανάπτυξης δοκιμίου Δοκιμασία πολλαπλής επιλογής Προαιρετική συγγραφή εργασίας κατόπιν επιτόπιας έρευνας (25% επί του τελικού βαθμού) Στο e-class του μαθήματος αναρτώνται θέματα εξετάσεων προηγούμενων ετών, ενώ παράλληλα προσφέρεται υποστηρικτική, φροντιστηριακή διδασκαλία για την επίλυσή τους. Στόχος είναι η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με τη δομή και τις απαιτήσεις των θεμάτων της τελικής εξέτασης.	

Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.	
--	--

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

Armengaud, F. (2022). *La pragmatique* (11e éd.). Paris, France : PUF.
Austin, J. L. (1991). *Quand dire, c'est faire* (G. Lane, Trad.). Paris, France : Seuil.
Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some universals in language usage*. Cambridge : CUP.
Delbecq, N. (Éd.). (2019). *Linguistique cognitive : Comprendre comment fonctionne le langage* (2e éd.). Louvain-la-Neuve : De Boeck Supérieur.
Garric, N., & Calas, F. (2007). *Introduction à la pragmatique*. Paris : Hachette.
Grammenidis, S. P. (2014). *Introduction à la grammaire d'énonciation : Les déictiques spatio-temporels* (Éd. 1.0). Thessalonique : Université Aristote de Thessalonique.
Grice, H. P. (1975). Logic and conversation. In P. Cole & J. Morgan (Éds.), *Syntax and semantics: Vol. 3. Speech acts* (pp. 41–58). New York : Academic Press.
Kerbrat-Orecchioni, C. (2002). *L'énonciation : De la subjectivité dans le langage* (4e éd.). Paris : Colin (1ère éd. 1980).
Kerbrat-Orecchioni, C. (2016). *Les actes de langage dans le discours* (3e éd.). Paris : Colin (1ère éd. 2001).
Maingueneau, D. (2021). *Analyser les textes de communication* (4e éd.). Paris : Colin.
Moeschler, J., & Auchlin, A. (2018). *Introduction à la linguistique contemporaine* (4e éd.). Paris : Colin.
Riegel, M., Pellat, J.-C., & Rioul, R. (2018). *Grammaire méthodique du français* (7e éd.). Paris : PUF.
Searle, J. R. (1972). *Les actes de langage : Essai de philosophie du langage* (H. Pauchard, Trad.). Paris : Hermann.
Searle, J. R. (1982). *Sens et expression : Études de théorie des actes de langage* (J. Proust, Trad.). Paris : Éditions de Minuit.
Zufferey, S., & Moeschler, J. (2015). *Initiation à l'étude du sens : Sémantique et pragmatique* (2e éd.). Auxerre : Sciences Humaines.

Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία (Συγγράμματα-Εύδοξος)

Κανάκης, Κ. (2007): *Εισαγωγή στην Πραγματολογία. Γνωστικές και κοινωνικές όψεις της γλωσσικής χρήσης*. Αθήνα: Εκδόσεις του 21ου.
Μπέλλα, Σ. (2015): *Πραγματολογία. Από τη γλωσσική επικοινωνία στη γλωσσική διδασκαλία*. Αθήνα: Gutenberg.
Yule, G. (2006): *Πραγματολογία*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών (Ιδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη). (Μτφρ: Α. Αλβανούδη, Χ. Καπελλίδη. Επιμ.: Θ.-Σ. Παυλίδου).

- Συναφή επιστημονικά περιοδικά:

Γαλλόφωνα περιοδικά

Langages : <https://www.revues.armand-colin.com/lettres-langue/langages>
Cahiers de linguistique française : <https://www.unige.ch/clf/>
Cahiers de praxématique : <https://journals.openedition.org/praxematique/>
Revue de Sémantique et de Pragmatique : <https://journals.openedition.org/rsp/>
Journal of French Language Studies : <https://www.cambridge.org/core/journals/journal-of-french-language-studies>
Tranel (Travaux neuchâtelois de linguistique) : <https://www.revue-tranel.ch>
Bulletin suisse de linguistique appliquée (VALS-ASLA) : <https://bulletin.vals-asla.ch/about>

Αγγλόφωνα περιοδικά (ενδεικτικά)

Journal of Pragmatics: <https://www.sciencedirect.com/journal/journal-of-pragmatics>
Language & Communication: <https://www.sciencedirect.com/journal/language-and-communication>

Λεξικά γλωσσολογικών όρων (λήμματα για πραγματολογία)

Γαλλόφωνα

Charaudeau, P., & Maingueneau, D. (Éds.). (2002). *Dictionnaire d'analyse du discours*. Paris : Seuil.
Moeschler, J., & Reboul, A. (1994). *Dictionnaire encyclopédique de pragmatique*. Paris : Seuil.
Neveu, F. (2011). *Dictionnaire des sciences du langage* (2e éd.). Paris : Colin.

Αγγλόφωνα

Cummings, L. (Éd.). (2013). *The pragmatics encyclopedia* (1ère éd.). London : Routledge.
Huang, Y. (Éd.). (2017). *The Oxford handbook of pragmatics*. Oxford : OUP (Réimpr.).